

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

Comisia pentru constituționalitate

Nr.LXVIII/923/27.11.2019

*Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări*

Nr.XIX/46/27.11.2019

R A P O R T

asupra **Legii pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005
pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale
(L130/2018)**

În conformitate cu prevederile art.150 alin.(1) și (2) din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **Comisia pentru constituționalitate și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări**, prin adresa nr.L130/2018 din 6 mai 2019, au fost sesizate de către Biroul permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului *asupra Legii pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.147 din 13 martie 2019.*

Curtea Constituțională, prin Decizia nr.147 din 13 martie 2019, a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de 93 de deputați aparținând Uniunii Salvați România, Partidului Național Liberal și Partidului Mișcarea Populară, și a constatat că dispozițiile articolului unic pct. 2-5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt neconstituționale.

În ședința din 27 noiembrie 2019, Comisia pentru constituționalitate și Comisia juridică **au hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte un raport de admitere, cu amendamente, a legii trimise la promulgare.**

Legea are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art. 10 din Legea nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, în sensul instituirii unor măsuri care au ca scop facilitarea recuperării prejudiciului produs prin săvârșirea infracțiunilor, precum și evitarea efectuării de "cheltuieli cu detenția condamnatului".

Prin Decizia nr.147/2019, **Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate** formulată de 93 deputați aparținând Uniunii Salvați România, Partidului Național Liberal și Partidului Mișcarea Populară **și a constatat că dispozițiile articolul unic din Legea pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale sunt neconstituționale.**

Articolul unic pct. 1 din lege prevede **dispunerea soluției de renunțare la urmărirea penală, în ipoteza în care în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile.** Însă, conform art. 327 lit. b) din Codul de procedură penală, renunțarea la urmărirea penală este o soluție ce poate fi dispusă doar de procuror - nu și de instanța de judecată - prin ordonanță, motiv pentru care poate fi pronunțată numai până la finalizarea urmăririi penale.

Legiuitorul nu a prevăzut și soluția care poate fi pronunțată de către instanță, în situația acoperirii de către inculpat a prejudiciului în cursul judecării, până la primul termen de judecată. De altfel, **forma în vigoare a dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Legea nr.241/2005 prevede soluția reducerii la jumătate a limitelor pedepsei** reglementate de lege pentru fapta săvârșită, aplicabilă, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul judecării, până la primul termen de judecată, în condițiile în care inculpatul, care a săvârșit o infracțiune de evaziune fiscală reglementată la art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005, acoperă integral pretențiile părții civile în una dintre etapele procesuale anterior menționate. De asemenea, propunerea legislativă care a stat la baza legii analizate, în forma propusă de inițiatori, reglementa, la articolul unic, cu privire la art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005, doar ipoteza acoperirii integrale de către inculpat a pretențiilor părții civile, în cursul urmăririi penale, pentru care prevedea soluția clasării.

În forma adoptată de Senat, **se reglementa doar ipoteza plății de către inculpat a prejudiciului creat prin săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală** (majorat cu 50%, împreună cu dobânzile și penalitățile aferente) **în cursul urmăririi penale, situație în care se dispunea renunțarea la urmărirea penală.**

Astfel, Curtea apreciază că **articolul unic pct. 1 din lege** [cu referire la art. 10 alin.(1) din Legea nr. 241/2005] **este lipsit de claritate, precizie și previzibilitate, fiind practic inaplicabil în ipoteza plății**, în cursul judecății, până la primul termen de judecată, a sumelor calculate, conform algoritmului prevăzut în ipoteza normei analizate, **de către inculpatul care a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 8 și 9** din Legea nr. 241/2005.

Articolul unic pct. 2 din lege face referire, în teza a doua a textului propus pentru art. 10 alin. (12) din Legea nr. 241/2005, la transformarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în pedeapsa închisorii cu executare. Însă **o astfel de instituție (cea a "transformării") nu există în dreptul penal românesc**, fiind cunoscute **doar instituțiile revocării și anulării suspendării executării pedepsei sub supraveghere**, reglementate la art. 96 și 97 din Codul penal. Prin urmare, sintagma folosită este non-juridică, aspect ce contravine rigorilor prevăzute în art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că, **deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ**, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, **respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.** Totodată, s-a reținut că trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora "Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției", și cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, "în România, respectarea [...] legilor este obligatorie". Astfel, **Curtea a constatat că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.**

Referitor la obligația procurorului, prevăzută la articolul unic pct. 1 din lege, de a dispune renunțarea la urmărire penală, în situația în care inculpatul, în cursul urmăririi penale, acoperă integral prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile și, de asemenea, la obligația instanței judecătorești, prevăzută la art. 10 alin. (11) din Legea nr. 241/2005, din cuprinsul articolului unic pct. 2 din legea criticată, de a dispune pedeapsa amenzii penale în situația în care inculpatul plătește, în condițiile prevăzute în ipoteza normei juridice analizate, prejudiciul cauzat prin comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, împreună cu aceleași majorări, Curtea reține că aceste aspecte reprezintă veritabile încălcări ale principiului legalității incriminării și a pedepsei, prevăzute la art. 23 alin. (12) din Constituție și, totodată, a standardelor de calitate a legii, prevăzute la art. 1 alin. (5) din Constituție.

Având în vedere considerentele cuprinse în decizia Curții Constituționale nr.147/2019, domnul senator Șerban Nicolae a propus amendamente, în conformitate cu criticile aduse, reformulând, printre altele, cauzele de nepedepsire în vederea corelării cu dispozițiile Codului penal și ale Codului de procedură penală. Supuse votului, amendamentele au fost adoptate cu majoritate de voturi și se regăsesc în Anexa care face parte integrantă din prezentul raport.

În conformitate cu prevederile alin.(4) al art.147 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

În consecință, **Comisia pentru constituționalitate și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supun spre dezbatere și adoptare**, plenului Senatului, **raportul de admitere, cu amendamente, a Legii pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.**

În raport cu obiectul de reglementare și în conformitate cu prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituție, legea face parte din categoria **legilor organice** și urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Potrivit art.75 alin.(1) din Constituție și art.92 alin.(7) pct.2 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, legea urmează a fi dezbătută de **Senat** în calitate de **primă Cameră sesizată**.

Președinte,

Senator Geołge/Edward DIRCA

Președinte,

Senator Șerban NICOLAE

Secretar/

Senator Iołuț ȘIBINESCU

Secretar,

Senator Adrian-Nicolae DIACONU

AMENDAMENTE ADMISE la

Legea pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

(L130/2018)

Nr. Crt.	Text în vigoare Legea nr.241/2005	Textul legii trimise la promulgare	Amendamente admise	Observații
1.		Titlul propunerii „LEGE pentru modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale”	Titlul propunerii „LEGE <i>privind</i> modificarea și completarea art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale”	Amendament propus de domnul senator Serban Nicolae, adoptat de comisii cu majoritate de voturi. Tehnică de redactare. Se evită repetiția termenului „ <i>pentru</i> ”.
2.	Cauze de reducere a pedepselor, interdicții și decăderi Art. 10 (1) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al	1. Alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: Art.10.- (1) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă, în cursul urmăririi penale sau al <u>judecății</u> , până la primul	Articol unic. – Articolul 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 1. Alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins: „(1) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute <i>de prezenta lege</i> , dacă în cursul urmăririi penale sau al judecății, până la primul termen de judecată, <i>prejudiciul cauzat este acoperit</i>	Amendament propus de domnul senator Serban Nicolae, adoptat de comisii cu majoritate de voturi. Propunerea nu justifică înlocuirea unor cauze de

Nr. Crt.	Text în vigoare Legea nr.241/2005	Textul legii trimise la promulgare	Amendamente admise	Observații
	judecătii, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile, limitele prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate.	termen de judecată, inculpatul <u>va acoperi</u> integral prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, se va dispune, o singură dată, renunțarea la urmărirea penală.	<i>integral, iar valoarea acestuia nu depășește</i> 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amendă. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică o sancțiune administrativă, care se înregistrează în cazierul judiciar.”	nepedepsire sau de regim sancționator mai mic în cazul în care prejudiciul este acoperit integral, fără majorări și în cazul în care nu depășește anumite valori.
3.		<p>2. După alineatul (1) se introduc patru noi alineate, alin. (1¹) – (1⁴), cu următorul cuprins:</p> <p>(1¹) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă, în cursul judecătii până la terminarea cercetării judecătorești, inculpatul va acoperi integral prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, instanța va dispune, o singură dată, pedeapsa amenzii penale.</p> <p>(1²) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă este stabilită prin hotărâre</p>	<p>2. După alineatul (1) se introduc <i>trei</i> noi alineate, alin.(1¹) - (1³), <i>având următorul cuprins:</i></p> <p>„(1¹) În cazul săvârșirii <i>uneia dintre infracțiunile</i> prevăzute la art. 8 și 9 <i>din prezenta lege, dacă în cursul urmării penale sau în cursul judecătii până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive</i>, prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile este acoperit integral, <i>fapta nu se mai pedepsește, făcându-se aplicarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală.</i></p> <p>(1²) În cazul săvârșirii <i>uneia dintre infracțiunile</i> prevăzute la art. 8 și 9 <i>din prezenta lege, dacă este stabilită, prin</i></p>	<p>Amendamente propuse de domnul senator Serban Nicolae, adoptat de comisii cu majoritate de voturi.</p> <p>Textele au fost reformulate și sistematizate potrivit criticilor din decizia CCR. Se elimină sintagmele „o singură dată”, „suspendarea executării pedepsei sub supraveghere se va transforma în pedeapsa închisorii cu executare” și „urmările prevăzute la alineatele precedente” constatate ca neconstituționale.</p> <p>Se reformulează cauzele de nepedepsire și se corelează cu dispozițiile Codului penal și ale Codului de procedură penală</p>

Nr. Crt.	Text în vigoare Legea nr.241/2005	Textul legii trimise la promulgare	Amendamente admise	Observații
		<p>judecătorească obligația inculpatului de a acoperi în termen de un an de la pronunțarea sentinței, prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, instanța poate dispune, o singură dată, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere. În situația în care condamnatul nu acoperă suma dispusă în termenul stabilit, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere se va transforma în pedeapsa închisorii cu executare.</p> <p>(1³) În cazul în care mărimea evaziunii fiscale prevăzută la art. 8 și 9 justifică o astfel de măsură instanța poate dispune acoperirea sumelor prevăzute la alineatele precedente într-un interval de 1-3 ani, neplata acestora având urmările prevăzute în alineatul precedent.</p> <p>(1⁴) Dispozițiile articolului 10 alin. (1) se aplică tuturor inculpaților care au săvârșit</p>	<p><i>hotărârea judecătorească de condamnare</i>, obligația inculpatului de a acoperi în termen de <i>cel mult trei ani de la data când hotărârea a rămas definitivă</i>, prejudiciul produs prin comiterea faptei, majorat cu 20% din baza de calcul, la care se adaugă dobânzile și penalitățile, instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei <i>privative de libertate</i> sub supraveghere, <i>cu aplicarea dispozițiilor prevăzute la art. 93-96 din Codul penal.</i></p> <p>(1³) Dispozițiile <i>prezentului articol</i> se aplică tuturor inculpaților <i>chiar dacă nu au contribuit la acoperirea prejudiciului la care se referă alin. (1)-(1²).</i>"</p>	

Nr. Crt.	Text în vigoare Legea nr.241/2005	Textul legii trimise la promulgare	Amendamente admise	Observații
		împreună una dintre faptele prevăzute de art. 8 și art. 9, indiferent dacă plata prejudiciului a fost efectuată doar de către unul sau de către o parte dintre aceștia.		
4.	(2) Dispozițiile prevăzute la alin. (1) nu se aplică dacă făptuitorul a mai săvârșit o infracțiune prevăzută de prezenta lege într-un interval de 5 ani de la comiterea faptei pentru care a beneficiat de prevederile alin. (1).		3. Alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Dispozițiile prevăzute la alin. (1)-(1 ³) nu se aplică dacă infracțiunile prevăzute de prezenta lege au fost comise în stare de recidivă.”	Amendamente propuse de domnul senator Serban Nicolae, adoptat de comisii cu majoritate de voturi. Pentru corelare cu modificările propuse și pentru rigoarea redactării